

Sygn. akt VIII C 363/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st.sekr.sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.

przeciwko I. B.

o zapłatę 373,90 zł

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 363/16

UZASADNIENIE

W dniu 29 października 2015 roku powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego pracownikiem tej jednostki, wytoczył przeciwko pozwanej I. B. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 373,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 4,37 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 62,37 zł od dnia 29 października 2015 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 17 czerwca 2013 roku umowy kredytowej. Ostateczny termin spłaty kredytu minął w dniu 17 lutego 2015 roku i całe roszczenie jest wymagalne. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: niespłacony kapitał – 62,37 zł, odsetki – 4,37 zł oraz koszty monitów i upomnień – 307,16 zł. **(pozew w e.p.u. k. 2-3v)**

W dniu 17 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, który następnie utracił moc w całości na skutek wniesienia przez pozwaną sprzeciwu, zaś sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W sprzeciwie pozwana podniosła, nie kwestionując faktu zawarcia przedmiotowej umowy, że powód nieprawidłowo naliczył wymaganą należność oraz że ostatnią ratę kredytu wpłaciła na konto powoda około 5 maja 2015 roku. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 4v, sprzeciw k. 6, postanowienie k. 9)**

Następnie powód uzupełnił braki pozwu po przekazaniu sprawy z e.p.u. i podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe k. 12, pozew k. 14-17)**

Pozwana uzupełniła sprzeciw i wniosła o oddalenie powództwa w całości. Zgłosiła zarzut nieistnienia roszczenia powoda oraz z ostrożności procesowej, zarzut przedawnienia roszczenia. Pozwana podniosła ponadto, że spłaciła całość zadłużenia wynikającego z zawartej przez nią umowy kredytowej. Zakwestionowała zasadność obciążenia jej kosztami windykacyjnymi, wskazując iż są one jednostronnie ustalone przez bank, bezpodstawnie zawyżone i nie odzwierciedlają kosztów windykacyjnych, rzeczywiście poniesionych przez powoda, przez co stanowią klauzule niedozwolone. **(pismo procesowe k. 41, k. 42-45 i k. 46-48)**

Na rozprawie w dniu 11 stycznia 2017 roku pełnomocnik powoda nie stawił się, został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy. Pełnomocnik pozwanej podtrzymał dotychczasowe stanowisko procesowe pozwanej, podtrzymał zarzut przedawnienia roszczenia i zakwestionował wysokość dochodzonej należności.

(skrócony protokół rozprawy k. 56 -57, zapis przebiegu rozprawy płyta CD k. 59)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 czerwca 2013 roku pozwana I. B. zawarła z (...) Finanse Spółką Akcyjną we W. umowę o kredyt gotówkowy nr (...). Na mocy zawartej umowy pierwotny wierzyciel udzielił pozwanej kredytu w wysokości 2.050 zł, który pozwana zobowiązała się spłacić w 20 miesięcznych ratach po 102,50 zł, płatnych do 17-go dnia każdego miesiąca, począwszy od lipca 2013 roku. Ostateczny termin spłaty kredytu został oznaczony na dzień 17 lutego 2015 roku. Niespłacenie raty kredytu w ustalonym terminie powodowało powstanie zadłużenia przeterminowanego, od którego bank pobierał odsetki karne w wysokości odsetek maksymalnych, tj. równych czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym.

W przypadku powstania zadłużenia przeterminowanego, zgodnie z umową, wierzyciel miał prawo zaliczać dokonywane przez pożyczkobiorcę wpłaty przede wszystkim na pokrycie odsetek i kosztów, a dopiero w dalszej kolejności na pokrycie pożyczki. W umowie wskazano także, że w skład niespłaconej należności z tytułu umowy pożyczki wchodzi także koszty windykacji, w tym opłaty za upomnienia i wezwania do zapłaty. W postanowieniach Tabeli Opłat i Prowizji, które również stanowiły integralną część umowy, wierzyciel zastrzegł sobie prawo pobierania prowizji i opłat określonych w Tabeli prowizji i opłat związanych z obsługą kredytu i pożyczki.

Za opóźnienie w spłacie rat powód naliczył pozwanej opłaty windykacyjne, przewidziane w Tabeli Opłat i Prowizji w łącznej wysokości 472,57 zł, przy czym na poczet części tych opłat w łącznej wysokości 165,41 zł zaliczono dokonywane przez pozwaną wpłaty.

W okresie od dnia 2 sierpnia 2013 roku do dnia 3 sierpnia 2015 roku pozwana dokonała na konto powoda wpłat w łącznej wysokości 2.178,96 zł, którą to kwotę wierzyciel zaksięgował na poczet odsetek, należności głównej oraz części kosztów windykacyjnych w wysokości 165,41 zł.

Na naliczone przez powoda pozwanej opłaty windykacyjne w wysokości 472,57 zł składały się: opłaty za „upomnienie – wystawienie do kredytobiorcy” po 13 zł, opłaty za „telefoniczne wezwanie do zapłaty BW (nr stacjonarny)” po 10 zł, opłaty za „zawiadomienie – wystawienie do kredytobiorcy” po 13 zł, opłaty za „windykację zewnętrzną” w wysokości od 6,50 zł do 31,38 zł, opłaty za „pismo poprzedzające (...)” po 13 zł, opłaty za „wezwanie do zapłaty BW I” po 13 zł, naliczone w okresie od 25 lipca 2013 roku do 16 lipca 2015 roku. **(umowa kredytu k. 20-21v, tabela opłat i prowizji k. 22-23, wykaz kosztów monitów i upomnień i zestawienie wpłat sporządzone przez powoda k. 18-19, okoliczności bezsporne)**

W dniu 30 sierpnia 2013 roku (...) Finanse Spółką Akcyjną z siedzibą we W. zawarł z powodem (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą we W. umowę przelewu wierzytelności, m.in. wierzytelności wobec pozwanej I. B. dochodzonej w przedmiotowym postępowaniu. **(umowa przelewu wierzytelności k. 32-37, okoliczności bezsporne)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania prawne rozpocząć należy od podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, którego zasadności Sąd nie podzielił. Przedmiotowe roszczenie wynika z umowy kredytu udzielonego w czerwcu 2013 roku, który miał być spłacany w ratach do lutego 2015 roku, przy czym oczywiście każda z rat była odrębnie wymagalna od 17-go dnia każdego miesiąca, zatem od daty płatności poszczególnych rat biegł termin ich przedawnienia. Powództwo zostało jednak wytoczone w październiku 2015 roku, zatem roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu. Zresztą ostatniej z wpłat na poczet zadłużenia pozwana dokonała w dniu 3 sierpnia 2015 roku, co stanowi dorozumiane uznanie długu przez dłużnika, także skutkujące przerwaniem biegu terminu przedawnienia. Bieg terminu przedawnienia został przerwany poprzez wytoczenie powództwa w przedmiotowej sprawie w dniu 29 października 2015 roku. Powyższe jednoznacznie wskazuje na to, że dochodzone roszczenie nie uległo przedawnieniu, pozwana nie miała zatem prawa uchylić się od jego zaspokojenia podnosząc taki zarzut.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że pozwana zawarła z poprzednikiem powoda umowę o kredyt konsumencki w dniu 17 czerwca 2013 roku, na podstawie której wierzyciel udzielił pozwanej kredytu w wysokości 2.050 zł, który pozwana zobowiązała się spłacić w 20 miesięcznych ratach po 102,50 zł, płatnych do 17-go dnia każdego miesiąca, począwszy od lipca 2013 roku do 17 lutego 2015 roku.

Okolicznością sporną było natomiast to czy pozwana spłaciła całe swoje zobowiązanie z tytułu umowy kredytu. Podkreślić należy przy tym, że pozwana wносиła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc, że spłaciła całość zadłużenia i zakwestionowała zasadność obciążenia jej kosztami windykacyjnymi, wskazując, iż są one jednostronnie ustalone przez bank, bezpodstawnie zawyżone i nie odzwierciedlają kosztów windykacyjnych, rzeczywiście poniesionych przez powoda, przez co stanowią klauzule niedozwolone.

Odnosząc się do kwestii żądanej przez powoda kwoty 62,37 zł tytułem kwoty kapitału wraz z odsetkami w wysokości 4,37 zł wyliczonymi na dzień 28 października 2015 roku, należy wskazać, iż niesłusznym były twierdzenia powoda, jakoby pozwana nie uiściła powyższej kwoty do dnia wniesienia pozwu. W ocenie Sądu, w dniu wniesienia pozwu nie istniała już żadna wymagalna należność tytułem niespłaconej kwoty udzielonej pozwanej pożyczki. Jak wynika bowiem z treści załączonego przez powoda do akt spraw wykazu wpłat, pozwana uiściła łącznie na poczet zadłużenia kwotę 2.178,96 zł. Powód naliczył pozwanej opłaty windykacyjne w wysokości 472,57 zł, które należy uznać za naliczone na podstawie niedozwolonych postanowień umownych, tym samym niewiążących pozwanej.

Za opóźnienie w spłacie rat powód naliczył pozwanej opłaty windykacyjne, przewidziane w Tabeli Opłat i Prowizji w łącznej wysokości 472,57 zł, przy czym na poczet części tych opłat w łącznej wysokości 165,41 zł zaliczono dokonywane przez pozwaną wpłaty. W okresie od dnia 2 sierpnia 2013 roku do dnia 3 sierpnia 2015 roku pozwana dokonała na konto powoda wpłat w łącznej wysokości 2.178,96 zł, którą to kwotę wierzyciel zaksięgował na poczet odsetek, należności głównej oraz części kosztów windykacyjnych w wysokości 165,41 zł.

Powód niesłusznie podnosi, iż wobec zaliczenia kwoty 1.987,63 zł na poczet należności głównej, z całości kwoty kapitału wynoszącej 2.050 zł, do spłacenia pozostało jeszcze 62,37 zł oraz 307,16 zł.

Na naliczone przez powoda pozwanej opłaty windykacyjne w wysokości 472,57 zł składały się: opłaty za „upomnienie – wystawienie do kredytobiorcy” po 13 zł, opłaty za „telefoniczne wezwanie do zapłaty BW (nr stacjonarny)” po 10 zł, opłaty za „zawiadomienie – wystawienie do kredytobiorcy” po 13 zł, opłaty za „windykację zewnętrzną” w wysokości od 6,50 zł do 31,38 zł, opłaty za „pismo poprzedzające (...)” po 13 zł, opłaty za „wezwanie do zapłaty BW I” po 13 zł, naliczone w okresie od 25 lipca 2013 roku do 16 lipca 2015 roku.

Wskazane opłaty za wezwania do zapłaty, upomnienia, opłaty z tytułu windykacji (opłaty za tzw. czynności upominawczo-windykacyjne) zostały zastrzeżone w zawartej przez strony umowie, jako obciążające pozwaną w razie uchybienia postanowieniom umowy, dotyczącym zasad i terminu spłaty kredytu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy.

Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie (Tabeli Opłat i Prowizji) należności za czynności powoda w postaci wezwań do zapłaty i opłat z tytułu windykacji, tzw. opłat za czynności upominawczo-windykacyjne, należy przyjąć, że postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takich opłat nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanej, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Przedmiotowa umowa kredytu została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Pozwana jako kredytobiorca nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, które zostały jej narzucone przez kredytodawcę. Wierzyciel pierwotny posługiwał się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienia umowne o opłatach za czynności upominawczo-windykacyjne zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Powyższe postanowienia umowne (postanowienia Tabeli Opłat i Prowizji) kształtują określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłat, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzegają na wypadek uchybienia zasadom i terminowi spłat dodatkowe opłaty w stałej wygórowanej wysokości.

Dodać wypada, że fakt poniesienia i rzeczywista wysokość kosztów tych czynności upominawczo-windykacyjnych w żaden sposób nie została przez powoda udowodniona, zaś nawet w samej Tabeli Opłat i Prowizji wskazano, że mają to być koszty „udokumentowanej wizyty windykacyjnej”, czy koszty windykacji zewnętrznej „według kosztów rzeczywiście poniesionych przez (...). Powód zresztą nie złożył żadnej odpowiedzi na sprzeciw pozwanej, w którym podniosła ona zarzuty dotyczące tychże klauzul niedozwolonych i wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, że kredyt spłaciła w całości.

W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy, czynności windykacyjnych.

W konsekwencji należy uznać, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwanej zapłaty opłat za czynności upominawczo-windykacyjne (opłat za wezwania do zapłaty, opłat z tytułu windykacji) jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanej.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należy uznać, iż skoro pozwanej nie wiązały klauzule abuzywne, nakładające na pozwaną nadmiernie zawyżone koszty windykacyjne, nieprzystające do rzeczywiście poniesionych kosztów związanych z dochodzeniem należności, niesłuszne okazały się twierdzenia powoda, jakoby pozwana do dnia wniesienia pozwu nie uiściła całości kwoty należnej z tytułu umowy kredytu. Przeciwnie, należy zauważyć, iż zgodnie z zestawieniem wpłat, pozwana uiściła z naddatkiem całkowity koszt kredytu, wpłacając do dnia 3 sierpnia 2015 roku (a zatem przed wytoczeniem niniejszego powództwa) łączną kwotę 2.178,96 zł. Kwota ta winna być zaksięgowana w całości przez powoda na poczet kapitału głównego i należnych wierzycielowi odsetek z tytułu opóźnienia w spłacie. A zatem, skoro kapitał główny wynosił w realiach omawianej sprawy, 2.050 zł, a odsetki za nieterminowe uiszczenie należności, wyliczone w kwocie 25,92 zł, to pozwana zobowiązana była jedynie do zapłaty łącznie kwoty 2075,92 zł, którą uiściła. Powód bezpodstawnie zaś, zaliczył część wpłaconej kwoty na poczet nienależnych sobie opłat windykacyjnych, co jak wyżej wskazano, było nieuprawnione i nie rodziło zobowiązań wobec pozwanej. Pozwana uczyniła zadość zawiązanemu zobowiązaniu i jeszcze przed wytoczeniem powództwa spełniła świadczenie w całości na rzecz powoda. W związku z powyższym powództwo było niezasadne i podlegało oddaleniu.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji